

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/77/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124244110
Dátum vydania rozhodnutia:	19.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6124244110.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti Slovenský knižný obchod, a.s., Bratislava, Klincová 37, IČO: 35 731 974, zastúpenej advokátom JUDr. Júliusom Jánošíkom, Bratislava, Klincová 35, proti žalovanému Spoločenstvo „Klincová, s. č. 16 637“, Bratislava, Klincová 16637/37B, IČO: 50 747 444, zastúpenej advokátkou JUDr. Laurou Biróovou, Bratislava, Klincová 37/B, o zaplatenie sumy 25 246,15 eur s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 70Cb/128/2024, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu je Mestský súd Bratislava IV.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica v upomínacom konaní vydal platobný rozkaz č. k. 4Up/451/2024-123 z 31. mája 2024, proti ktorému podal žalovaný včasný a odôvodnený odpor. Na základe návrhu žalobkyne na pokračovanie v konaní bola vec postúpená Mestskému súdu Bratislava III ako súdu príslušnému na jej prejednanie podľa zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) v zmysle § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov.

2. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „Najvyšší súd SR“) uvádza, že z písomnosti Okresného súdu Banská Bystrica o postúpení veci (nachádzajúcej sa v súdnom spise na č. l. 177) nevyplýva dôvod, pre ktorý vec postúpil Mestskému súdu Bratislava III, a teda aké okolnosti existujúce v čase začatia konania boli rozhodujúcimi pre určenie súdu príslušného na prejednanie veci podľa CSP, resp. aké procesné normy upravujúce príslušnosť súdu postupujúci súd použil.

3. Mestský súd Bratislava III s postúpením veci nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 CSP predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením veci z dôvodu, že nie je súdom príslušným na rozhodnutie v danom spore, pretože sa nejedná o spor obchodnoprávnej, ale občianskoprávnej povahy. Uviedol, že predmetný spor je spotrebiteľským sporom, ktorý nespadá pod

žiadny z prípadov zakladajúcich kauzálnu príslušnosť Mestského súdu Bratislava III vymedzenú ust. §§ 22, 23, 26, 27, 28 a 29 CSP. Z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. októbra 2004, sp. zn. ObdoV/23/2003 vyplýva, že ak hmotnoprávny, prípadne procesný predpis výslovne neustanovuje, že tú-ktorú vec treba považovať za vec obchodnú, potom v zásade platí, že takáto vec obchodnou vecou ani nie je. Mestský súd Bratislava III ozrejmil, že žalovaná pohľadávka má občianskoprávny charakter, pretože sa jedná o spor vyplývajúci z právneho vzťahu založeného na základe ustanovení zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o vlastníctve bytov“). Žalobkyňa je právnickou osobou, ktorej bola pohľadávka voči žalovanej postúpená zmluvou o postúpení pohľadávky od postupcu ako bývalého správcu bytového domu. Žalovaný je právnickou osobou zapísanou v Registri spoločenstiev vlastníkov bytov a nebytových priestorov, vedenom Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky. Predmetom sporu je pohľadávka žalobkyne na zaplatenie nákladov za spotrebovanú elektrinu a nákladov na vrátnikov. Podľa Mestského súdu Bratislava III v predmetnom spore nie je splnená žiadna z podmienok odôvodňujúca aplikáciu Obchodného zákonníka na vzťah medzi stranami sporu. Na podporu vysloveného záveru predkladajúci súd poukázal na uznesenie Veľkého senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 7/2021 pod R 79/2021, v zmysle ktorého pravidlá na ochranu spotrebiteľa sa uplatnia aj na zmluvy o výkone správy podľa § 8a zákona o vlastníctve bytov uzavreté medzi správcovskou spoločnosťou a vlastníckmi bytov a nebytových priestorov, ktorí sú fyzické aj právnické osoby. Domnieva sa, že príslušným na prejednanie a rozhodnutie daného občianskoprávneho sporu je Mestský súd Bratislava IV.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III podľa ust. § 43 ods. 2 CSP preskúmal vec a dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný.

5. Podľa § 12 ods. 1 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 12 ods. 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie v prvej inštancii je pre obvod Mestského súdu Bratislava IV miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

7. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

8. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

9. Podľa § 2 ods. 4 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o sídlach a obvodoch súdov“), sídlom Mestského súdu Bratislava IV je mesto Bratislava; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV a Bratislava V.

10. Podľa Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy (ďalej aj „Vyhláška MS SR č. 543/2005 Z. z.“), Príloha II, časť A ods. 1 písm. g), do súdneho registra „C“ sa zapisuje žaloba a návrh na začatie konania v sporovej veci občianskoprávnej povahy, ak sa nezapisujú do iného súdneho registra, a to najmä návrh na zrušenie spoločného nájmu bytu alebo obytných miestností a návrh na ich vypratanie, iný občianskoprávny spor týkajúci sa bytu a obytných miestností aj nebytových priestorov.

11. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú

súdy viazané.

12. Pre rozhodnutie predmetného sporu o príslušnosť bolo potrebné zaoberať sa otázkou povahy sporu, teda či sa jedná o spor obchodnoprávny, alebo ako sa domnieva predkladajúci súd, o spor občianskoprávny. To, či spor možno definovať ako obchodnoprávny, závisí predovšetkým od právnej povahy (právneho statusu) strán a ich vzťahu, z ktorého spor vznikol. Z ustanovenia § 489 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) vyplýva, že záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone. Z dikcie ustanovenia § 261 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej aj „OBZ“) je zrejmé, že na to, aby sa určitý záväzkový vzťah mohol kvalifikovať ako obchodnoprávny, musí byť okrem požiadavky kladenej na povahu subjektov daného vzťahu splnená aj požiadavka povahy záväzku. Uvedené požiadavky musia byť splnené pri vzniku záväzkového vzťahu, v opačnom prípade o obchodnoprávny vzťah nepôjde.

13. Z obsahu spisu vyplýva, že návrhom na vydanie platobného rozkazu sa žalobkyňa voči žalovanému domáha zaplatenia pohľadávky 25 246,15 eur s príslušenstvom vzniknutej titulom neuhradených nákladov za spotrebovanú elektrinu a nákladov na vrátnikov v garážovom dome, ktorý k prechodu využívajú aj vlastníci bytov a nebytových priestorov a vlastníci 47 garáží umiestnených v susediacom polyfunkčnom dome. Na návrh vlastníkov garáží, bytov a nebytových priestorov v polyfunkčnom dome na schôdzi vlastníkov bolo prijaté uznesenie schvaľujúce platenie 18 % podielu nákladov garážového domu na spotrebovanú elektrickú energiu, ktoré boli vyvolané vjazdom, prejazdom a výjazdom motorových vozidiel, motocyklov a bicyklov z a do garáží v polyfunkčnom dome a prechodom vlastníkov bytov a nebytových priestorov polyfunkčného domu priestormi garážového domu. Vlastníci bytov a nebytových priestorov v polyfunkčnom dome boli viazaní tiež rozhodnutím prijatým na schôdzi vlastníkov, podľa ktorého mali prispievať na náklady vrátnikov v garážovom dome vo výške 40 %. Žalobkyňou je obchodná spoločnosť, podnikateľ v zmysle § 2 ods. 2 písm. a) OBZ, ktorý nadobudol predmetnú pohľadávku od postupcu obchodnej spoločnosti Ružinovské centrum, a.s., ktorá bola investorom a stavebníkom polyfunkčného domu a garážového domu a neskôr správcom oboch domov. Žalovanou stranou je spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov v polyfunkčnom dome, teda subjekt (právnická osoba) s osobitným právnym postavením vyplývajúcim zo zákona o vlastníctve bytov, ktorý podľa prvej vety § 7 ods. 1 citovaného zákona spravuje spoločné časti domu a spoločné zariadenia domu, nebytové priestory, ktoré sú v spoluvlastníctve vlastníkov bytov a nebytových priestorov (ďalej len „spoločné nebytové priestory“), príslušenstvo a príľahlý pozemok vrátane ich údržby a obnovy. Podľa § 9 ods. 7 zákona o vlastníctve bytov, spoločenstvo vykonáva správu bytového domu samostatne v mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome a vo vlastnom mene zastupuje a koná na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome pred súdom a iným orgánom verejnej moci; toto zastupovanie trvá, ak sa v konaní pred súdom alebo iným orgánom verejnej moci nepreukáže rozpor záujmov spoločenstva so záujmom zastupovaných vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome. Je tiež zrejmé, že žalovaná pohľadávka má svoj podklad v uzneseniach prijatých na schôdzi vlastníkov bytov a nebytových priestorov v polyfunkčnom dome, zastúpených spoločenstvom (žalovaným). Vzhľadom na to, že žalovaný pri vzniku záväzkového vzťahu so žalobkyňou nepožíval status podnikateľa, ale vo vzťahu vystupuje ako zástupca vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, predmetný právny vzťah nemožno považovať za obchodný záväzkový vzťah.

14. Najvyšší súd už vo svojom rozhodnutí z 11. decembra 2019, sp. zn. 6Ndc/15/2019, vyslovil, že pre stanovenie súdnej príslušnosti je vždy významný obsah žaloby, ktorý formuluje žalobca, teda i to, akej súdnej ochrany sa dovoľáva. V okolnostiach toho ktorého prípadu preto nepôjde o prejudikovanie meritórneho rozhodnutia vo veci samej, ale o kritéria určujúce príslušnosť súdu ako jednej z podmienok konania. V nadväznosti na uvedené možno konštatovať, že žalovaný subjekt je v postavení správcu bytových domov vykonávajúceho správu a zabezpečujúceho prevádzku bytových domov v prospech vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome podľa zmlúv o výkone správy, uzavretých v súlade so zákonom o vlastníctve bytov. Zákon o vlastníctve bytov patrí nepochybne k prameňom občianskeho práva, čo vyplýva už priamo z ust. § 125 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. OZ, ktoré odkazuje na osobitný

zákon upravujúci vlastníctvo k bytom a nebytovým priestorom. Súhrn právnych pomerov, ktorý zákon o vlastníctve bytov upravuje a ktoré sa upínajú na vlastníctvo bytov a nebytových priestorov, má evidentne súkromnoprávnú povahu, ktorá sa spravuje OZ a ďalšími predpismi občianskeho práva. Vzťah zákona o vlastníctve bytov k OZ vyjadrený v ust. § 3 ods. 1 zákona o bytoch sa vyznačuje špecialitou k všeobecnému civilnému kódexu, čo sa odráža v subsidiárnej použiteľnosti OZ, resp. v možnosti využitia analógie legis vo sfére vlastníctva bytov. Z uvedeného vyplýva, že medzi stranami sporu nevznikol obchodnoprávny záväzkový vzťah, keďže tento s určitosťou nespadá pod obchodnozväzkové vzťahy upravené v § 261 ods. 1 a 2 OBZ, ani pod tzv. absolútne obchodnozväzkové vzťahy podľa § 261 ods. 6 OBZ, či fakultatívne obchodnozväzkové vzťahy podľa § 262 OBZ, a zároveň konanie nevyplyva ani z prvej a ani z druhej časti Obchodného zákonníka. Vzťah medzi stranami sporu sa nespravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka, ale súvisí s výkonom správy bytového domu podľa zákona o vlastníctve bytov, návrhom uplatnený nárok je preto potrebné radiť medzi nároky občianskoprávnej povahy. Navyše, návrh ako v predmetnom spore sa podľa prílohy II, časť A ods. 1 písm. g) Vyhlášky MS SR č. 543/2005 Z. z. zapisuje do súdneho registra „C“, keďže sa jedná o iný spor občianskoprávnej povahy týkajúci sa bytu a obytných miestností aj nebytových priestorov.

15. Pretože sa nejedná o obchodnoprávny spor, ale o spor občianskoprávny, kauzálna príslušnosť Mestského súdu Bratislava III podľa § 22 písm. a) CSP v znení účinnom od 1. júna 2023 nie je za týchto okolností daná.

16. V rámci zavedenej tzv. súdnej mapy boli s účinnosťou od 1. júna 2023 zrušené pôvodné okresné sudy v obvode Krajského súdu v Bratislave, a to konkrétne Okresný súd Bratislava I, Okresný súd Bratislava II, Okresný súd Bratislava III, Okresný súd Bratislava IV, Okresný súd Bratislava V a vznikli štyri nové mestské sudy - Mestský súd Bratislava I ako súd vybavujúci trestnoprávnú agendu pre obvod Mestského súdu Bratislava I a niektoré obzvlášť závažné zločiny pre obvod Krajského súdu v Bratislave, Mestský súd Bratislava II ako súd vybavujúci rodinnoprávnú a poručenskú agendu pre obvod spadajúci v tejto agende pod Krajský súd v Bratislave, Mestský súd Bratislava III ako súd vybavujúci obchodnoprávnú agendu pre obvod spadajúci v tejto agende pod Krajský súd v Bratislave a Mestský súd Bratislava IV ako súd vybavujúci občianskoprávnú agendu, resp. ide o súd vecne príslušný, ak nie je ustanovené inak, pre obvod Mestského súdu Bratislava IV na konanie v prvej inštancii a na konanie vo veciach podľa druhej a šiestej až ôsmej hlavy druhej časti CMP (Civilného mimosporového poriadku) pre obvod Mestského súdu Bratislava IV (zákon č. 371/2016 Z. z. v znení účinnom od 1. júna 2023, § 12 ods. 2 CSP, § 3 ods. 4 CMP, § 3 ods. 3 CMP, § 22 písm. a) CSP, § 15 ods. 2 a § 16 ods. 1 písm. a) trestného poriadku).

17. Na základe uvedených skutočností najvyšší súd uzatvára, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu je dôvodný, keďže na prejednanie sporu nie je kauzálne príslušný. Na konanie v občianskoprávnom spore proti právnickej osobe so sídlom v obvode Mestského súdu Bratislava IV je príslušný Mestský súd Bratislava IV (§ 12 ods. 2, § 15 ods. 1 CSP, § 2 ods. 4 zákona č. 371/2004 Z. z. v znení účinnom od 1. júna 2023).

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.